

Irena Szymańska Horban

45 lat minęło...

Przegląd Pruszkowski nr spec., 13-21

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

45 lat minęło...

Dlaczego tak szybko mijają lata...

Wydaje się, że tak niedawno obchodziliśmy 40 lat działalności naszego Towarzystwa. Piękna uroczystość – od ministra Zdrojewskiego otrzymaliśmy podziękowanie za działalność.

W tym roku mija 45 lat działalności naszego Towarzystwa. Trzeba pamiętać, że w Pruszkowie już przed pierwszą wojną światową istniały stowarzyszenia działające na rzecz rozwoju kultury. Przypomnę tu Towarzystwo Krajoznawcze reaktywowane w 1917 roku (przy tym Towarzystwie działało Koło Młodzieży), Stowarzyszenie Inteligencji w Pruszkowie (założone w 1924), Towarzystwo Przyjaciół Utraty (założone w 1924). Niestety, z różnych powodów kończyły swoją działalność. W latach 1925–1934 apelowano na łamach prasy o zbieranie pamiątek związanych z Pruszkowem, a Jan Szczepkowski, podróżnik i literat, namawiał do opracowania monografii Pruszkowa.

Pierwszą monografię opracowano dopiero w 1983 dzięki staraniom PTK-N.

Dwa lata przed powstaniem Pruszkowskiego Towarzystwa Kulturalno-Naukowego mała grupa lokalnych patriotów założyła Towarzystwo Miłośników Pruszkowa. Przetrwało ono tylko dwa lata – ówczesnej władzy nie podobał się prawdopodobnie ani statut, ani działacze... Zlikwidowano Towarzystwo Miłośników Pruszkowa i założono PTK-N z adekwatnym, przystosowanym do ówczesnie panującego ustroju, statutem (po zmianach ustrojowych statut został przez nas uporządkowany).

Mimo, że pisaliśmy już o działalności Towarzystwa, pragnę przypomnieć prezesów i szczególnie zasłużonych działaczy. Pre-

zesi Towarzystwa: Jerzy Wierzchowski, Władysław Narowski, Janusz Grundwald, Jan Sadowski, Irena Horban.

Pan Narowski współpracował ze szkołami – organizował konkursy. W sprawozdaniu z roku 1985 wspomina:

Na wyróżnienie zasługuje współpraca z lic. im T. Zana i ze szkołą podstawową nr 6 im. H. Sienkiewicza. (...) Również obydwie szkoły uplasowały się na najlepszych miejscach, jeśli chodzi o liczbę zdobytych odznak i tak liceum im. T. Zana ma na swym koncie 35 odznak „Młodego Przyjaciela Pruszkowa”, szkoła podstawowa nr 6 ma ich 25.

Musimy wspomnieć też o wystawach, które organizowało Towarzystwo. Była to między innymi wystawa „Pruszków w walce z okupantem hitlerowskim 1939–1945”, „Dzieje szkolnictwa w Pruszkowie”. Obie wystawy były zorganizowane przez nauczycieli – pierwsza przez Pana Eugeniusza Widlickiego, druga przez Panią Marię Wójcik. Oboje byli mieszkańcami Pruszkowa, oboje zakochani w naszym mieście. Część materiałów zbieranych przez nich zaginęła. Wiem, przez kogo została zniszczona, ale „spuśćmy na to zasłonę”, jak mieliśmy zwyczaj mówić w Instytucie Papirologii.

Dzięki staraniom PTK-N powstały monografie niektórych zakładów przemysłowych, między innymi na łamach „Przeglądu Pruszkowskiego” opublikowano historię Zakładów 1 Maja, Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego, Fabryki Ołówków St. Majewskiego.

Nasze Towarzystwo współdziałało z Mazowieckim Towarzystwem Kultury i z okolicznymi towarzystwami regionalnymi. Przedstawiciele PTK-N brali udział w Kongresach Towarzystw Regionalnych. Byliśmy współzałożycielem Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Muzeum Niepodległości organizowało spotkania „Małych Ojczyzn”.

Pruszków wraz z dyrektorem Muzeum Niepodległości panem dr Andrzejem Stawarzem zorganizował kilka takich spotkań, których tematami były m.in. „Rola Muzeów w ruchu regionalnym”, „Rola bibliotek w ruchu regionalnym”. Były to ciekawe spotkania – pani dyrektor Muzeum Starożytnego Hutnictwa zaprosiła muzealników, a pan dyrektor Książnicy Pruszkowskiej – dyrektorów bibliotek.

Na nasze spotkania przyjeżdżali przedstawiciele Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych, między innymi Pan Zygfryd Rekosz, Pan Janusz Ostrowski, dr Andrzej Stawarz, dr Maciej Zarębski, prof. Andrzej Tyszka – sprawozdania umieszczaliśmy w „Przeglądzie”.

Naszym dużym sukcesem jest współpraca z harcerzami – o Hufcu Harcerskich Drużyn Sokolich napisała hm Monika Pawełczyńska-Ślusarczyk.

Poszczycić się możemy spotkaniami z ciekawymi ludźmi – wielką przyjemnością jest nie tylko to, że zapraszani goście są oczekiwani przez słuchaczy, ale i to, że wykładowcy przyjeżdżają do nas z radością.

Wycieczki i konkursy cieszą się także, jak możemy dowiedzieć się z poniżej umieszczonych artykułów, powodzeniem.

Naszą dumą jest „Przegląd Pruszkowski”. Kiedyś usłyszałam opinię o tym periodyku: „w Przeglądzie jest treść, język i rysunki...”.

Zdajemy sobie sprawę, że gdyby nie życzliwość władz, nie moglibyśmy tak prężnie rozwijać naszej działalności. Pamiętam czasy, w których niezastąpiony Pan Franciszek Kwasiborski organizował spotkania na temat historii Pruszkowa, po jego śmierci starałam się rozwinąć tę działalność. Nie miałam pieniędzy, by płacić za wykłady, a zapraszałam nie byle kogo: prof. dr Aleksandra Gieysztorę, prof. dr Henryka Samsonowicza, dr Stefana Woydę i wielu innych... Gdy spytano mnie, co robię, że wygłaszają prelekcje, nie biorąc za to wynagrodzenia, odpowiedziałam: „Uśmiecham się”

Miasto pomagało nam zawsze – otrzymywaliśmy środki finansowe na wydawanie „Przeglądów”. Od szeregu lat otrzymujemy dotację, dzięki której pokrywamy wydatki związane z prowadzeniem biura (papier, koperty itp.), wykładami, spotkaniami świątecznymi. Jesteśmy wdzięczni władzom naszego miasta za ich przychylność. Na nasze spotkania przychodzą kombatanci, sybiry – jest nam razem dobrze...

Władze Starostwa zawsze były nam przychylnie. Tę przyjaźń w stosunku do naszego Towarzystwa widzieliśmy za „rządów” Pani Elżbiety Smolińskiej. Teraz, gdy starostą został Pan Zdzisław Sipiara, czujemy jego życzliwość wobec nas. Możemy nadal korzystać z sali konferencyjnej w budynku starostwa i, co jest dla nas bardzo ważne, starosta przejął wydatki związane z wysyłaniem zaproszeń. A jest ich niemało. Co miesiąc wysyłamy około 100 zaproszeń.

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**
ORAZ
STAROSTA PRUSZKOWSKI

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD
“Wyklęci”
który wygłosi
były minister do spraw kombatantów
Pan Zbigniew Zieliński

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ
DNIA 15.04.2015 (Środa) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES
Irena Horban

STAROSTA PRUSZKOWSKI **PREZYDENT MIASTA PRUSZKOWA**

ORAZ

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**
ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD
“Poeci lat wojny i okupacji”

Który wygłosi
Wiesława Dłubak-Bełdycka

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ
DNIA 30.09.2015 (ŚRODA) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES
Irena Horban

PTK-N cieszy się w naszym mieście sympatią wielu osób – zawsze możemy liczyć na pomoc księdza proboszcza Mariana Mikołajczaka (poprzedni proboszcz – ksiądz dziekan Józef Podstawka bywał u nas z ciekawymi wykładami), dyrektorów: MOK – Pani Ewy Sowy, MDK – Pani Danuty Parys, Szkoły Muzycznej – Pani Ewy Mokrzyckiej, Domu Kultury na Hubala – Pani Izabeli Królikowskiej, MSHN – Pani Doroty Słowińskiej.

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ

STAROSTA PRUSZKOWSKI

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD

“Hymny Polskie”
który wygłosi
mgr Irena Horban

recytator Stanisław Spazażyński.

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 5.03.2015 (Czwartek) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ

STAROSTA PRUSZKOWSKI

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD

**“POWSTANIE WARSZAWSKIE
w FILMIE I ŚRODKACH PRZEKAZU”**

Który wygłosi

Pan Piotr Śliwowski

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 28.05.2015 (Czwartek) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ

**STAROSTA
POWIATU PRUSZKOWSKIEGO**

ZAPRASZAJĄ NA SPOTKANIE Z

PROF. MARIANEM MARKIEM DROZDOWSKIM
TEMAT SPOTKANIA

**“JAN KARSKI- JEDEN Z BOHATERÓW
II WOJNY ŚWIATOWEJ”**

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 7.02.2014 (PIĄTEK) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ

KSIĄDZ PROBOSZCZ PARAFII ŚW. KAZIMIERZA

Zapraszają na wykład i promocję książki

**PROFESORA
MARIANA MARKA DROZDOWSKIEGO
“Literacka legenda Łazienek Królewskich”**

Poezja i wyjątki z książki
Stanisław Spazażyński

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 15.01.2015 (CZWARTEK) O GODZ.17.00

w dolnym kościele w parafii św. Kazimierza
w Pruszkowie ul. Berenta
(wejście do dolnego kościoła od ul. Kraszewskiego)

PREZES

Irena Horban

STAROSTA PRUSZKOWSKI

PREZYDENT MIASTA PRUSZKOWA

ORAZ

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD

**“Mateczniki Patriotyzmu i Kultury,
to przyszłość ruchu regionalnego”**

Wykład wygłoszą

**prof.dr Andrzej Tyszka,
dr Andrzej Stawarz,
dr Maciej Zarębski**

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 8.10.2015 (CZWARTEK) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

STAROSTA PRUSZKOWSKI

PREZYDENT MIASTA PRUSZKOWA

ORAZ

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD

**“Śladami Adama
Mickiewicza po Krymie”**

Który wygłosi

Pan Szymon Kucharski

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 1.10.2015 (CZWARTEK) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ZAPRASZA NA WYKŁAD

STANISŁAWA SPARAŻYŃSKIEGO

“HISTORIA TEATRU”

WYKŁAD ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 25.03.2010 (CZWARTEK) O GODZ.17.00

W LOKALU PTKN pok 53 III piętro
MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY
W PRUSZKOWIE

PRZY UL. MIRY ZIMIŃSKIEJ-SYGIETYSKIEJ 5

PREZES

Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ

**STAROSTA
POWIATU PRUSZKOWSKIEGO**

ZAPRASZAJĄ NA WYKŁAD

mgr IRENY HORBAN

“ PAKT RIBBENTROP MOŁOTOW ”

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ

DNIA 4.09.2014 (Czwartek) O GODZ.17.00

W SALI KONFERENCYJNEJ
BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
W PRUSZKOWIE UL. DRZYMAŁY 30

PREZES

Irena Horban

Dziękujemy też za wspaniałą współpracę Książnicy Pruszkowskiej – pracującym tam Paniom i Panom, dyrektorowi – Panu Grzegorzowi Zegadle, a także Panu Adamowi Rachockiemu, którego „zameczamy” naszymi wydawnictwami.

Jak to dobrze, że w naszym Mieście wszyscy pragniemy, by rozwijało się ono, by żyło się nam wszystkim – seniorom, młodym, młodzieży i dzieciom – wygodnie, dobrze...

Nie mogę nie wspomnieć o Zarządzie Towarzystwa. Członkowie Zarządów byli i są wspaniałymi działaczami społecznymi – nie patrzą na korzyści, pragną dobra regionu i jego mieszkańców.

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

ORAZ
MIEJSKI OŚRODEK KULTURY
ZAPRASZAJĄ SIĘ

SPOTKANIE Z POEZJĄ
Zbigniewa Jerzyny

**Muzyka: Teresa Błażejewska
Winicjusz Krzymiński**

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ
DNIA 17.06.2009r. (ŚRODA) O GODZ.17.00

W SALI MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY
W PRUSZKOWIE

PRZY UL. MIRY ZIMIŃSKIEJ-SYGIETYŃSKIEJ 5

KAMYKI
MOK
In. Aleksandra Krawczyńska

PREZES
Irena Horban

**PRUSZKOWSKIE TOWARZYSTWO
KULTURALNO - NAUKOWE**

oraz
**STAROSTA
POWIATU PRUSZKOWSKIEGO**

ZAPRASZAJĄ NA
spotkanie
**ZAPOMNIANY POETA I PUBLICYSTA
Z OKRESU MŁODEJ POLSKI
STANISŁAW JASIŃSKI**
**deklamacja
Stanisław Sparażyński
akompaniament
uczennica szkoły muzycznej**

SPOTKANIE ODBĘDZIE SIĘ
DNIA 5.06.2014 (Czwartek) O GODZ.17.00
W BUDYNKU STAROSTWA POWIATOWEGO
PRUSZKÓW DRZYMAŁY 30
SALA KONFERENCYJNA, IV PIĘTRO
PREZES PTKN
Irena Horban